

Tobakstriangeln

Delaktighet och samverkan för minskat tobaksbruk på skolor

BAKGRUND

Rökning beräknas vara den enskilt största riskfaktorn för sjukdom och död. Trots ökad kunskap om hur tobak skadar kroppen börjar varje år flera tiotusentals unga att röka och snusa. I dialog med Sydnärke ungdomsråd framkommer det att skolornas tobakspolicys inte efterlevs, varken av elever eller skolpersonal och att rökning och snusning sker på skolornas områden utan konsekvenser.

Enligt den nationella ANDT-strategin ska barn och unga skyddas mot eget samt andras skadliga användande av ANDT och strategin lyfter även att antalet barn som börjar använda tobak ska minska. Den regionala ANDT-strategin lyfter också skolans betydelse i ANDT-förebyggande arbete och att rökfria skolgårdar är ett prioriterat område.

SYFTE OCH MÅLGRUPP

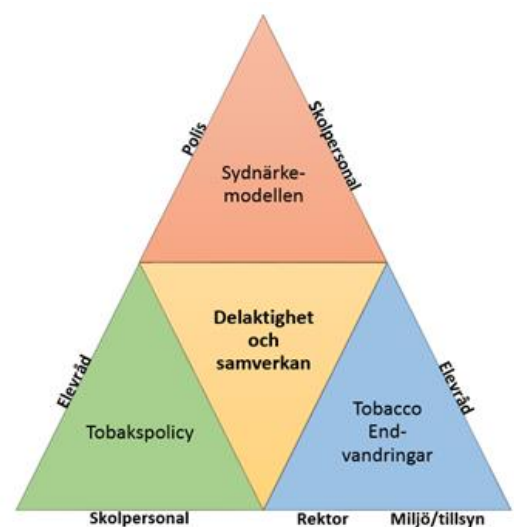
Projektets syfte är att minska tobaksbruk bland unga i Sydnärke och minska illegal tobaksförsäljning till minderåriga genom att testa en ny tobaksförebyggande metod, Tobakstriangeln. Projektet kommer att pågå 2018-2020 och finansieras av Folkhälsomyndigheten.

Målgruppen är elever och skolpersonal på tre skolor i Sydnärke; Alléskolan och Transtensskolan i Hallsberg samt Centralskolan i Laxå. Även vårdnadshavare och tobakshandlare är sekundära målgrupper.

METOD

Metoden som ska utvecklas, **Tobakstriangeln**, utgörs av tre delar och bygger på delaktighet och samverkan.

Den första delen, **Sydnärkemodellen**, är inspirerad av Kronobergsmodellen (en metod som polisen arbetar med för att minska alkoholbruk bland unga). I detta projekt ska modellen anpassas till att begränsa ungas tobaksbruk och minska illegal tobaksförsäljning till minderåriga. Polisen kommer att utbilda skolpersonal i Sydnärkemodellen som går ut på att all skolpersonal som ser tobaksbruk bland unga på skolans område eller i anslutning till skolans område ska agera genom att ta kontakt med den unga och hänvisa till elevhälsan för stöd i rökavvänjning. Skolan tar sedan kontakt med vårdnadshavare och frågar var tobaken kommer ifrån. I de fall tobaken har inköpts av minderårig anmäls detta till Sydnärkes gemensamma alkohol- och tobakshandläggare.

Den andra delen är **Tobacco End-vandringar** som är en form av Trygghetsvandringar på skolans område utifrån ett tobaksperspektiv. Tobacco End-vandringar innebär att elevråd, skolledning, vaktmästare och tillsynsansvariga från kommunen gemensamt ser över miljöns utformning i syfte att minska exponering av tobaksrök och även tobaksbruk.

Den tredje delen är **tobakspolicys**. Parallellt med de andra delarna i metoden genomförs en revidering av skolornas tobakspolicys i samverkan med elever och skolpersonal.

UTVÄRDERING

Utvärderingen genomförs i samverkan med Örebro universitet. I uppföljningen undersöks om elever och skolpersonal känner till Tobakstriangeln och om den används samt om tobaksbruket på skolorna har minskat. Elever och skolpersonal kommer att få besvara varsin enkät vid projektets början och slut. Vidare ska fokusgruppsintervjuer med elever och lärare genomföras. Förutom detta ska Tobacco End-vandringarna observeras och dokumenteras samt skolornas tobakspolicys granskas och analyseras. Under projektets gång kommer också ytterligare två typer av dokumentation att samlas in; antal kontakter som skolorna tar med vårdnadshavare då elever påkommit använda tobak inom skolans område och anmälningar gentemot butiker och privatpersoner som misstänks sälja tobak till minderåriga.

KONTAKT

Caroline Andersson
Projektledare/folkhälsoutvecklare

caroline.andersson@lekeberg.se

0585-488 38

